

การเปลี่ยนแปลงสังคมไทย

อ.อุษณีย์ ยุชยะทัต
โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย

สังคมไทยโบราณ มีการแบ่งคนเป็นชนชั้นต่างๆ เพราะความต้องการแรงงานในการผลิตและการทำสงครามลักษณะชนชั้นในสังคมไทยคือ

1. เป็นระบบอุปถัมภ์ คือพึ่งพาอาศัยกัน
2. เลื่อนชั้นได้ตามความสามารถ

สมัยสุโขทัย

มีการแบ่งคนออกเป็น 2 ชั้น ได้แก่

1. ชนชั้นปกครอง ได้แก่ พระมหากษัตริย์ และขุนนาง
2. ชนชั้นผู้ถูกปกครอง ได้แก่ ไพร่ และข้า

สมัยอยุธยา

การควบคุมกำลังคน แบ่งเป็น 2 ระบบ คือ ระบบไพร่ และระบบศักดินา

สังคมไทยในสมัยอยุธยา แบ่งออกเป็น 4 ชั้น ได้แก่ เจ้า ขุนนาง ไพร่ ทาส ส่วนพระสงฆ์ถือเป็นชนชั้นพิเศษ

เจ้า หมายถึง พระมหากษัตริย์ และเจ้านาย ซึ่งหมายถึงผู้สืบเชื้อสายใกล้ชิดพระมหากษัตริย์ ได้แก่ เจ้าฟ้า พระองค์เจ้า และหม่อมเจ้า ถือศักดินาตลอดทั้งคนลงไป และมีสิทธิพิเศษ คือ ไม่ต้องถูกเกณฑ์แรงงาน ไม่ต้องเสียภาษี ได้ผลประโยชน์จากไพร่ในสังกัด ได้รับพระราชทานเบี้ยหวัดประจำปี

ขุนนาง (นาย, มุลนาย) คือ ข้าราชการมีบทบาทสำคัญด้านการปกครอง ถือศักดินา 400 – 10,000 ไร่ ประกอบด้วย ขศศักดิ์ 4 อย่าง คือ ขศ ตำแหน่ง ราชทินนาม ศักดินา

สิทธิของขุนนาง ได้แก่

1. ไม่ต้องถูกเกณฑ์แรงงาน
2. ขุนนางผู้ใหญ่เข้าเฝ้าพระมหากษัตริย์ใกล้ชิดได้
3. ได้ผลประโยชน์จากไพร่
4. ได้ผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่การงาน

ไพร่ คือประชาชนซึ่งถือว่าเป็นคนกลุ่มใหญ่ของสังคม ถือศักดินา 10 – 25 ไร่ มีหน้าที่รับใช้ราชการโดยสังกัดมูลนาย เพื่อจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ไพร่หลวง คือ คนของทางราชการมีหน้าที่ทำงานให้กับทางราชการโดยการเกณฑ์แรงงาน
2. ไพร่สม คือ คนของขุนนางมีหน้าที่ทำงานกับขุนนาง

การเกณฑ์แรงงาน หมายถึง การทำงานให้กับทางราชการ โดยไม่ได้ค่าตอบแทน

ในสมัยอยุธยาความต้องการแรงงานมีมาก เกณฑ์แรงงานไพร่ปีละ 6 เดือน โดยเกณฑ์เข้าเดือนออกเดือน

สิทธิหน้าที่ของไพร่ คือ

1. เสียภาษีอากร
2. มีสิทธิจับจองเป็นเจ้าของที่ดินได้
3. ต้องขึ้นทะเบียนสังกัดมูลนาย
4. ย้ายสังกัด ครอบครอง ภูมิลำเนาไม่ได้

ทาส คือ กลุ่มชนชั้นต่ำที่สุดของสังคม ถือศักดินา 5 ไร่ ทาสมี 7 ชนิด ได้แก่

- ทาสสินไถ่
- ทาสในเรือนเบี้ย
- ทาสท่านให้
- ทาสได้มาแต่บิดามารดา
- ทาสที่ช่วยไถ่ยามเมื่อต้องโทษทัณฑ์
- ทาสที่เลี้ยงไถ่ยามชั่วยากหมากแพง ทาสเชลย

ทาสที่มีมากที่สุด คือ ทาสสินไถ่

ทาสที่ได้รับการปลดปล่อย เป็นอันดับแรก คือ ทาสในเรือนเบี้ย

ทาสเป็นอิสระได้โดย

1. ไถ่ถอนตัวเอง
2. โดยการบวช
3. แต่งงานกับนายเงิน หรือลูกหลานนายเงิน
4. ไปสงครามถูกจับเป็นเชลย หนีรอดกลับมาได้
5. ฟ้องร้องนายเงินเป็นกบฏ สอบสวนแล้วเป็นความจริง

ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นในสมัยอยุธยา

ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นในสมัยอยุธยา เป็นระบบอุปถัมภ์ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ได้แก่

1. พระมหากษัตริย์ กับขุนนาง
2. มุลนาย กับไพร่
3. นายเงิน กับทาส

สมัยกรุงธนบุรี

เนื่องจากในสมัยอยุธยาไพร่สูญหาย หลบหนีไปมาก สมัยกรุงธนบุรีมีการควบคุมไพร่เข้มงวดกว่าสมัยอยุธยาโดยการสักเลข คือ สักข้อมือไพร่ เพื่อป้องกันการหลบหนี

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีการลดการเกณฑ์แรงงานไพร่หลวงน้อยลง โดย

- สมัยรัชกาลที่ 1 เกณฑ์แรงงานปีละ 4 เดือน โดยเกณฑ์เข้าเดือน ออก 2 เดือน
- สมัยรัชกาลที่ 2 เกณฑ์แรงงานปีละ 3 เดือน โดยเกณฑ์เข้าเดือน ออก 3 เดือน

การเปลี่ยนแปลงสังคมสมัยรัชกาลที่ 3 ทำสนธิสัญญาฉบับแรกกับอังกฤษ คือ สัญญาเบอร์นี พ.ศ.2369 เกิดกรรมยุคกึ่งศักดินา

ข้อทดสอบ

1. การจัดระเบียบสังคมไทยสมัยอยุธยาเกี่ยวข้องกับเรื่องใดน้อยที่สุด

1. ความมั่นคงของอาณาจักร
2. กำลังแรงงานของทางราชการ
3. ความเจริญของบ้านเมือง
4. ความสัมพันธ์ระหว่างไพร่กับมูลนาย

2. คำอธิบายเกี่ยวกับมูลนาย-ไพร่ ข้อใดผิด

1. ลูกของมูลนาย แม้มีศักดินาต่ำกว่าเกณฑ์ก็ไม่ถือว่าเป็นไพร่
2. ไพร่ไม่มีโอกาสเลื่อนฐานะทางสังคมเป็นมูลนายได้
3. มูลนายไม่ต้องถูกเกณฑ์แรงงาน ไพร่ต้องถูกเกณฑ์แรงงาน
4. มูลนายมีศักดินาสูงกว่า 400 ไร่ ส่วนไพร่ต่ำกว่า 400 ไร่

3. “นายเหมือนเป็นไพร่ของขุนชำนาญบริษัท” ข้อใดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคนทั้ง 2 ไม่ถูกต้อง
1. ขุนชำนาญบริษัทต้องดูแลไม่ให้ใครทำร้ายนายเหมือน
 2. ถ้าหากนายเหมือนขาดเงินไม่สามารถไปขอขุนชำนาญบริษัทได้
 3. นายเหมือนมีหน้าที่ทำนาทั้งในที่นาของตน และที่นาของขุนชำนาญบริษัท
 4. เมื่อนายเหมือนมีคดีความ ขุนชำนาญบริษัทต้องไปศาลกับนายเหมือนด้วย
4. ข้อใดเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมกำลังคนในระบบไพร่
1. ไพร่ต้องสังกัดมูลนาย
 2. ไพร่จับจองที่ดินไม่ได้
 3. ไพร่เปลี่ยนแปลงสถานะไม่ได้
 4. ไพร่ต้องมาทำงานให้ราชการ
5. ข้อมูลในข้อใดต่อไปนี้ที่ไม่ถูกต้อง
1. มูลนายและขุนนางมีศักดินาตั้งแต่ 400 ไร่ขึ้นไป
 2. สนธิสัญญาเบอร์นีเป็นสนธิสัญญาที่ไทยเสียเปรียบอังกฤษมาก
 3. ไทยเสียดินแดนให้ฝรั่งเศสครั้งแรกในรัชกาลที่ 4
 4. การลดเวลาเข้ารับราชการของไพร่เหลือปีละ 3 เดือน เริ่มในรัชกาลที่ 2
6. สิทธิเกี่ยวกับไพร่ในข้อใดไม่ถูกต้อง
1. ถูกรองศักดินาได้
 2. เลื่อนตำแหน่งเป็นข้าราชการได้
 3. โยกย้ายกรมกองสังกัดไม่ได้
 4. จับจองกรรมสิทธิ์ในที่ดินไม่ได้
7. ข้อใดตรงกับวัตถุประสงค์เบื้องต้นของการจัด “ระบบไพร่”
1. ต้องการแรงงาน
 2. ต้องการภาษี
 3. ต้องการเสริมอำนาจบารมี
 4. ต้องการหาคนมาเข้าเฝ้ารับราชการ
8. เหตุผลข้อใดทำให้ไพร่ต้องมีสังกัด
1. ความคุ้มครองตามกฎหมาย
 2. ความคุ้มครองในเรื่องทรัพย์สิน
 3. ความคุ้มครองด้านความปลอดภัย
 4. ความคุ้มครองในเรื่องการถือครองที่ดิน
9. ตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เหตุใดชายฉกรรจ์จำเป็นต้องเป็นไพร่
- ก. ถูกเกณฑ์แรงงานโดยทางราชการ
 - ข. เข้ารับราชการเพื่อให้มีศักดินาสูงกว่าทาส
 - ค. ต้องการที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย
 - ง. มีสิทธิจับจองที่ดินที่ตนได้ลงแรงไว้และยังไม่มีเจ้าของ
1. ก และ ข
 2. ข และ ง
 3. ก และ ค
 4. ค และ ง

10. การสร้างระบบมูลนาย-ไพร่ สังคมไทยสมัยศักดินา ในระยะเริ่มแรกมีวัตถุประสงค์สำคัญอย่างไร

1. รัฐบาลจะได้จัดเก็บภาษีและควบคุมแรงงานไพร่อย่างมีระบบ
2. ควบคุมมูลนายมิให้มีไพร่มาก เพราะถ้ามีมากอาจเป็นกบฏต่อกษัตริย์ได้
3. เกณฑ์คนออกรบในสงครามและเกณฑ์ไพร่มาใช้ในราชการในเวลาปกติ
4. ควบคุมการเคลื่อนไหวของไพร่และมูลนายมิให้เป็นกบฏ ขณะเดียวกันก็สะดวกรวดเร็วเวลาเกณฑ์พวกนี้ออกรบ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ในสมัยรัชกาลที่ 4 ไทยติดต่อกับตะวันตกมากขึ้น เป็นผลมาจากการทำสัญญาบาวริง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างมาก

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในสมัยรัชกาลที่ 4

1. ขกเลิกการหมอบคลานเข้าเฝ้า
2. ขกเลิกการไม่สวมเสื้อเข้าเฝ้า
3. ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนามากขึ้น
4. พื้นฟูประเพณีตักถ้องร้องฎีกา
5. ขกเลิกกองทหารจับไล่ประชาชน เมื่อขบวนเสด็จผ่าน
6. จ้างชาวต่างชาติมาสอนหนังสือในวัง

สาเหตุที่รัชกาลที่ 4 เปลี่ยนแปลงประเพณีบางอย่าง เนื่องจาก

1. กลัวภัยจากลัทธิจักรวรรดินิยม
2. รับวิทยาการจากตะวันตกมาในสมัยรัชกาลที่ 3

การปฏิรูปสังคมสมัยรัชกาลที่ 5 ได้แก่

1. เลิกไพร่
2. เลิกทาส
3. ปฏิรูปการศึกษา
4. ปฏิรูปการศาล

ขั้นตอนในการเลิกไพร่

1. จัดตั้งกรมทหารหน้า ให้ไพร่ที่มุลนายตายมาสมัครทหารแบบใหม่
2. ให้ไพร่หลวงที่ไม่มาเข้าเฝ้ารับราชการเสียเงินแทนปีละ 6 บาท
3. ตราพระราชบัญญัติทหาร โดยให้ไพร่ทั่วประเทศเข้ามารับการฝึกหัดทหาร
4. ตราพระราชบัญญัติลักษณะการเกณฑ์ทหาร พ.ศ. 2448 กำหนดให้ชายฉกรรจ์อายุ 18-20 ปี เข้ารับราชการทหาร 2 ปี เมื่อปลดประจำการแล้วไม่ต้องเสียเงินค่าราชการอีกต่อไปเป็นการยกเลิกไพร่อย่างสิ้นเชิง

ขั้นตอนในการเลิกทาส

1. ออกประกาศสำรวจทาส และประกาศใช้พระราชบัญญัติเกษียณอายุลูกทาส ลูกไท พ.ศ. 2417 กำหนดว่า ให้ทาสที่เกิดในปีที่รัชกาลที่ 5 ขึ้นครองราชสมบัติ (พ.ศ. 2411) เป็นอิสระได้เมื่ออายุ 21 ปี
2. ออกพระราชบัญญัติเลิกทาสในมณฑลตะวันออกเฉียงเหนือ
3. ออกพระราชบัญญัติทาสในมณฑลบูรพา
4. ออกพระราชบัญญัติทาสรัตนโกสินทร์ศก 124 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ เมษายน พ.ศ.2448 มีสาระสำคัญ คือ
 - ห้ามซื้อขายทาสโดยเด็ดขาด
 - ลดค่าตัวทาสลงเดือนละ 4 บาท

ผลของการเลิกไพรและทาส

1. แรงงานมีอิสระมากขึ้น
2. เกิดกองทหารประจำการติดอาวุธสมัยใหม่
3. ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์มีมากขึ้น
4. ประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษา และมีโอกาสได้ร่วมพัฒนาประเทศมากขึ้น

การปฏิรูปการศึกษา มีจุดมุ่งเน้นเพื่อสร้างคนเข้ารับราชการ ดำเนินการดังนี้

1. ตั้งโรงเรียนขึ้นในวัง คือ โรงเรียนวังหลวง โรงเรียนสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนนายทหารมหาดเล็ก และโรงเรียนแผนที่
2. ตั้งกระทรวงศึกษาธิการ มีการวางแผนการศึกษาของชาติ
3. ตั้งโรงเรียนหลวงสำหรับราษฎร คือ โรงเรียนวัดมหรธพาราม
4. ตั้งโรงเรียนนายร้อยทหารบก
5. ตั้งโรงเรียนกฎหมาย และการสอบชิงทุนเล่าเรียนหลวง ซึ่งเรียกกันว่า กิงส์สกอลาชิป
6. ตั้งโรงเรียนนายทหารเรือ

การปรับปรุงและขยายการศึกษาในสมัยรัชกาลที่ 6

1. ตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464
2. กำเนิดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สังคมไทยภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเฉพาะในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี เมืองไทยเข้าสู่ยุคสร้างชาติ ซึ่งหมายถึงการสร้างประเทศให้ยิ่งใหญ่ คนไทยมีวัฒนธรรม มีการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย เช่น

- เปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่ จากวันที่ 1 เมษายน เป็นวันที่ 1 มกราคม
- เปลี่ยนชื่อสยาม มาเป็นไทย
- กำหนดให้วันที่ 24 มิถุนายนเป็นวันชาติ
- เปลี่ยนแปลงการแต่งกายให้นุ่งกางเกงขาขาวสำหรับผู้ชาย และกระโปรงสำหรับผู้หญิง
- ขกเลิกบรรดาศักดิ์ต่างๆ

สังคมไทยภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดลัทธิสงครามเย็น ซึ่งเป็นความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างประชาธิปไตย กับลัทธิคอมมิวนิสต์ รัฐบาลมีนโยบายต่อต้านภัยคอมมิวนิสต์ โดยการมีสัมพันธภาพกับโลกเสรีโดยเฉพาะกับอเมริกา สังคมไทยระยะนี้มีการขยายตัวทางการศึกษา และเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น

สังคมไทยภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

ประเทศไทยเริ่มพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแบบมีแผนเป็นครั้งแรก พ.ศ. 2504 ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมควบคู่กันไป

ข้อทดสอบ

- สังคมไทยก่อนสมัยรัชกาลที่ 5 มีลักษณะอย่างไร
 - ตั้งแต่พระมหากษัตริย์จนถึงทาสต่างมีศักดินาตั้งแต่ 100,000 ไร่ถึง 5 ไร่ ลดหลั่นกันไป
 - ไพร่และทาสอยู่ภายใต้การควบคุมของพระมหากษัตริย์ เจ้านาย และขุนนาง
 - ชนชั้นไพร่และทาสเปลี่ยนแปลงฐานะไม่ได้ แต่พระมหากษัตริย์และเจ้านายสามารถเปลี่ยนแปลงฐานะได้
 - พ่อค้าและผู้ที่มีความรู้ได้รับการยกย่องอย่างสูงในสังคม
- สิทธิสภาพนอกอาณาเขต มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ชาวต่างชาติได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี
 - ชาวต่างชาติได้รับการยกเว้นไม่ต้องถูกเกณฑ์แรงงาน
 - ชาวต่างชาติได้รับการพิจารณาดีในศาลกงสุลตามกฎหมายของตน
 - สิทธิอำนาจของเมืองแม่เหนือดินแดนอื่น

3. การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมไทย ซึ่งเกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีลักษณะที่สำคัญอย่างไร
 1. รับวัฒนธรรมของโลกตะวันตกที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย
 2. ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของโลกตะวันตกเท่าที่จำเป็น
 3. รับเอาสังคมวัฒนธรรมของชาติตะวันตกเข้ามาในสังคมไทยในลักษณะถูกบังคับจากมหาอำนาจ
 4. การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมไทย เกิดขึ้นเฉพาะในเขตเมืองหลวงเท่านั้น
4. การพัฒนาทางสังคมในสมัยรัชกาลที่ 6 ในลักษณะใดที่เกิดประโยชน์สูงสุด
 1. กำหนดเกณฑ์การเข้าเรียนหนังสือสำหรับเด็กไทย
 2. ยกเลิกการเกณฑ์แรงงานเปลี่ยนเป็นระบบเกณฑ์ทหาร
 3. ส่งเสริมความรู้ศึกษาตินิยมผ่านงานวรรณกรรม
 4. สนับสนุนบทบาทและความสำคัญของกลุ่มเสือป่า
5. ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 แล้ว สังคมไทยเป็นอย่างไร
 1. คนไทยทุกคนมีความเสมอภาคภายใต้กฎหมายเดียวกัน
 2. คณะราษฎรเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจมากตามรัฐธรรมนูญ
 3. สตรีไทยยังไม่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจนถึงสงครามโลกครั้งที่ 2
 4. พระภิกษุสงฆ์ไม่มีสิทธิออกเสียงในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร จนถึง พ.ศ. 2500
6. ข้อใดเป็นปัจจัยสำหรับจัดระดับชนชั้นในสังคมไทยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475
 1. ตำแหน่งทางการเมือง
 2. ตำแหน่งทางราชการ
 3. การทำธุรกิจที่ดินและทรัพย์สิน
 4. ระดับการศึกษา อาชีพ ความมั่งคั่ง
7. การเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยด้านใด ที่ไม่ได้เป็นผลจากการยกเลิกระบบไพร่
 1. เกิดการฝึกหัดทหารอาชีพเข้ารับราชการประจำ
 2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศมากขึ้น
 3. ประชาชนมีโอกาสเลื่อนสถานภาพทางสังคม
 4. ประชาชนมีอิสระในการตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพ
8. สาเหตุใดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมไทยในสมัยแรกที่ จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี
 1. แนวคิดเรื่องชาตินิยมของผู้นำประเทศ
 2. เพื่อร่วมมือกับประเทศญี่ปุ่นในการทำสงครามมหาเอเชียบูรพา
 3. โลกตะวันตกกำลังบ่อนทำลายวัฒนธรรมของชาติไทย
 4. เศรษฐกิจโลกกำลังตกต่ำอย่างรุนแรงและขยายตัวไปทั่วโลก

9. การเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยหลัง พ.ศ. 2500 เป็นผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ ยกเว้นข้อใด

1. การที่ประชาชนในเมืองใหญ่เปลี่ยนเป็นพวกวัตถุนิยม
2. การขยายตัวของชุมชนเมืองอันเนื่องมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรม
3. การผูกพันทางการทหารกับสหรัฐอเมริกา เพื่อต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์
4. นโยบายการขยายการศึกษาภาคบังคับและตั้งมหาวิทยาลัยในภูมิภาค

10. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสามัญชนในโครงสร้างชนชั้นของสังคมไทยดั้งเดิม

1. สตรีต้องรับภาระดูแลบุตรหลานและประกอบอาชีพเลี้ยงดูครอบครัว
2. ผู้ที่บวชเป็นพระภิกษุถ้าสึกออกมารับราชการจะมีสถานภาพที่สูงขึ้น
3. ชาวนกรรจ์ต้องถูกเกณฑ์แรงงานเพื่อเป็นทหารหรือช่วยงานราชการอื่นๆ
4. สถานภาพของบุคคลยึดถือตามชาติกำเนิดและสืบทอดต่อไปถึงบุตร

11. หลังจากการทำสนธิสัญญาวอร์ซอแล้ว เกิดผลกระทบทางสังคมอย่างไรตามมา

1. การเลิกระบบไพร่และทาส
2. การเกิดสิทธิสภาพนอกอาณาเขต
3. การเลิกประเพณีหมอบคลานและถอดเสื้อ
4. การให้เสรีภาพแก่คนไทยในการนับถือศาสนา

12. ข้อใดนับว่าเป็นการผลิตคนเพื่อเข้ารับราชการในสมัยรัชกาลที่ 5

1. การตั้งกรมศึกษาธิการ
2. การออกพระราชบัญญัติรับราชการทหาร
3. การปรับปรุงระเบียบบริหารงานในกรมพระสุรัสวดี
4. การตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง

13. นายชมเคยเป็นไพร่ เมื่อรัชกาลที่ 5 ยกเลิกระบบไพร่ นายชมได้เรียนหนังสือ จบแล้วได้เข้ารับราชการเป็นขุนนางและมีฐานะดี การที่นายชมเปลี่ยนสถานะไปเช่นนี้เพราะผลข้อใดเป็นสำคัญ

1. การปฏิรูปทางสังคม
2. การปฏิรูปการศึกษา
3. การปฏิรูปการปกครอง
4. การปฏิรูปเศรษฐกิจ

14. ข้อใดที่ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในรัชกาลที่ 4

1. อนุญาตให้ราษฎรทำงานกับฝรั่งได้
2. ให้ราษฎรถวายฎีกาได้เดือนละ 4 ครั้ง
3. ให้ราษฎรเข้าเฝ้าในเวลาเสด็จพระราชดำเนินได้
4. งานเก็บเงินค่าราชการจากไพร่หลวงคนละ 6 บาทต่อปี

15. เมื่อนายแดงพ้นจากความเป็นไพร่ในปลายสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวภาระหลายอย่างสิ้นสุดลง ยกเว้นข้อใด
1. หมดภาระการเข้าเวร
 2. หมดภาระการเสียส่วย
 3. หมดภาระรับใช้บ้านเมือง
 4. หมดภาระตามระบบอุปถัมภ์
16. ข้อใดที่จัดว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงจากสังคมไทยโบราณเป็นสังคมสมัยใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 5
1. ไพร่และทาสส่วนใหญ่เปลี่ยนฐานะมาเป็นชาวไร่ชาวนา
 2. บรรดาเจ้าและขุนนางเปลี่ยนฐานะมาเป็นพ่อค้านายทุน
 3. ชาวไร่ชาวนาละทิ้งถิ่นนาของตนเปลี่ยนฐานะมาเป็นกรรมกร
 4. ชาวนาตกเป็นลูกหนี้เพราะรายได้ไม่สมดุลกับรายจ่าย
17. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกในการประกาศเลิกทาสของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
1. ออกกฎหมายให้ผู้ที่จะนำลูกเมียมาขายเป็นทาสต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าตัวก่อน
 2. ออกกฎหมายให้ลูกทาสลูกไทที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2411 เป็นอิสระเมื่ออายุได้ 21 ปี
 3. ออกกฎหมายให้ทาสทุกประเภทเป็นอิสระในปีที่พระองค์ทรงบรรลุนิติภาวะ
 4. ออกกฎหมายลดค่าตัวทาสสินไถ่ลงเดือนละ 4 บาท เพื่อให้ทาสเป็นอิสระเร็วขึ้น
18. ข้อใดแสดงให้เห็นเด่นชัดถึงจุดเริ่มต้นที่นำไปสู่ความเป็นสังคมสมัยใหม่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
1. การจัดตั้งกองทหารหน้าขึ้น
 2. การเปิดโอกาสให้สามัญชนได้ศึกษาเล่าเรียน
 3. การคุกคามของลัทธิจักรวรรดินิยมของมหาอำนาจตะวันตก
 4. การเปลี่ยนฐานะของไพร่และทาสมาเป็นสามัญชน
19. ระบบไพร่สิ้นสุดลงภายหลังเหตุการณ์ในข้อใด
1. การตั้งกรมทหารหน้า พ.ศ. 2428
 2. ออกพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464
 3. การออกพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหาร พ.ศ. 2448
 4. การออกพระราชบัญญัติเกษียณอายุลูกทาสลูกไท พ.ศ. 2417
20. แดงเป็นทาสรุ่นแรกที่ได้รับการปลดปล่อยให้เป็นไท แดงเกิดปีอะไร
1. ปีที่รัชกาลที่ 5 ประสูติ
 2. ปีที่รัชกาลที่ 5 ครองราชย์
 3. ปีที่รัชกาลที่ 5 บรรลุนิติภาวะ
 4. ปีที่รัชกาลที่ 5 ประกาศใช้พระราชบัญญัติเกษียณอายุลูกทาสลูกไท

21. อะไรคือปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการปฏิรูปในสังคมไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา
1. กลุ่มขุนนางและเจ้านายที่มีความคิดก้าวหน้า
 2. การยกเลิกระบบไพร่และทาส
 3. การนำระบบการศึกษาแบบตะวันตกมาใช้
 4. การคุกคามและแผ่อิทธิพลของมหาอำนาจตะวันตก
22. อุปสรรคสำคัญในการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ ของไทยสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คือเรื่องใด
1. ขาดแคลนคนมีความรู้
 2. เสียเงินค่าปรับแก้ต่างชาติ
 3. เกิดกบฏในหลายภาคของประเทศ
 4. สมเด็จพระยาบรมมหารัษฎ์บุรุษวงศ์
23. ข้อความใดไม่ถูกต้องเมื่อมีการยกเลิกระบบไพร่และทาสในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
1. เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน
 2. มุทนายไม่ต้องรับภาระในการคุ้มครองไพร่และทาสอีกต่อไป
 3. การประกาศใช้พระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหาร พ.ศ. 2448
 4. เกิดแรงงานอิสระที่สามารถประกอบอาชีพได้ตามความพอใจ
24. เหตุการณ์ใดต่อไปนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสำคัญที่สุดของไทย
1. การยกเลิกระบบศักดินา
 2. การปฏิรูปการศึกษาสมัยรัชกาลที่ 5
 3. ผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่สอง
 4. การยกเลิกระบบไพร่และทาสสมัยรัชกาลที่ 5
25. เมื่อเด็กหญิงแดงอายุครบ 15 ปี ต้องใช้คำนำหน้าว่า นางสาวแดง ข้อกำหนดนี้เริ่มในสมัยใด
1. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
 2. จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี
 3. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 4. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว